

PREPOROD

www.sindikato-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Subverzija

Baš tom je riječi nedavno jedna sindikalistica okvalificirala prijedlog da sindikati akcijom, pa makar i zakašnjelom, pokušaju prepraviti sadržaj Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama. S obzirom na značenje ove latinske riječi, koju u našem jeziku prate riječi rušilaštvo ili prevratništvo, netko bi mogao pomisliti da se predlagalo generalni štrajk ili prosvjed s tisućama prosvjednika? Ali ne, predlagalo se tek potpisivanje peticije na internet-skoj platformi. Svima koji se ne slažu sa sadržajem predloženog zakona omogućilo bi se iskazivanje neslaganja u virtualnom svijetu.

Komu je i zašto neprihvatljivo čak i ovakvo pokazivanje nezadovoljstva važnim zakonom? Njih možemo podijeliti u dvije skupine. Nezainteresirani čine prvu. Oni svoj sindikalni posao shvaćaju u skladu s onom narodnom *kruha bez motike*. Najzadovoljniji su oni kada se ništa ne talasa. *Vrući se vode nikad napili nisu*, a niti namjeravaju. Vladajući će ionako progurati zakon kakav su zamislili, misle oni, pa čemu onda glavu razbijati? U drugoj su skupini oni koji se dogovaraju. Naravno, za stolom, ali i ispod stola. Njima je zakon do čijeg je donošenja vladajućima jako stalo, a ovaj je baš takav, prilika da pokušaju ponešto ušćariti. Naravno, samo za sebe. Naknadno se obično sazna što se iskamćilo.

Uz Zakon o radu i Temeljni kolektivni ugovor, Zakon o plaćama je najvažniji propis za skoro dvjesto pedeset tisuća onih koji rade u javnom i državnom sektoru. Njegov će utjecaj osobito naštetiti mlađim radnicima. Starijih se on ili uopće neće ticati ili će se on o njih tek malčice okrznuti. Kako mlađi radnici najčešće nisu u sindikatu, podrška koju Zakonu pružaju sindikati, mogla bi se shvatiti i kao svojevrsna odmazda prema njima. Ako su zagovornici ovog pojašnjenja čak i samo djelomice u pravu, onda sindikalno putovanje prema dnu samo što nije završilo.

Bez obzira na to što stajalo iza nezainteresiranosti i pasivnosti sindikata, uskoro ćemo dobiti propis koji radnike dodatno dijeli i sukobljava, najbolje među njima ponižava, odgovornim ravnateljima muku zadaje, a sindikate vodi prema beznačajnosti. No, kako bi to rekli u jednoj televizijskoj reklami: To još nije sve. Štetan će propis vlast donijeti dva tjedna pred početak godine u kojoj ćemo čak tri puta izlaziti na biralište, dakle, u situaciji kada su oni na vlasti najslabiji, a sindikati najjači.

Za kraj odgovorimo i na pitanje kakav nam zakon treba, a kakav ne? Potreban nam je zakon koji će uspostaviti pravedniji sustav plaća od postojećeg. Zakon koji neće produbljivati sadašnje nepravde i stvarati nove. Zakon koji će umjesto poslušnosti poticati izvrsnost i kreativnost. Nama u školama ne treba ocjenjivanje jer je rezultate našeg rada teško, gotovo nemoguće, nepristrano procijeniti. Postojećem sustavu prepoznavanja najboljih kroz napredovanje može se uputiti niz ozbiljnih zamjerki, ali ono je, prema ovom što se ZOP-om predlaže, svemirski brod. Ako već zakon mora sadržavati i ocjenjivanje, jako je važno da to ne bude prepušteno isključivo ravnatelju, da ocjena bude posljedica skupne i stručne procjene te da se u pogledu broja onih najboljih, ako već moraju, uspostave takvi limiti koji će biti odraz realnog stanja stvari i koji neće pojedine skupine radnika dovoditi u lošiju poziciju. U konačnici nama je potreban zakon koji će pridonositi pružanju kvalitetnijih usluga u javnom sektoru. Na žalost, ovaj i ovakav zakon to nije!

POKRENUTA PETICIJA

Sindikati na nogama zbog Zakona o plaćama: Kako ćete to provesti u školama i bolnicama? Nagrađivat će se poslušnici!

Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama uskoro ide na Vladino drugo čitanje, potom i izglasavanje u Saboru. Akademski sindikat, Carinski sindikat Hrvatske i Školski sindikat Preporod protive se pojedinim odredbama Zakona zbog čega su pokrenuli potpisivanje peticije.

Kako navode predstavnici sindikata **Viktor Gotovac** i **Željko Stipić**, ne slažu se sa zakonskim prijedlogom o ocjenjivanju radnika isključivo od strane ravnatelja, rigoroznim ograničavanjem broja ocijenjenih najboljim ocjenama, kao niti idejom otkazivanja ugovora o radu radnicima s ocjenom „ne zadovoljava“ u jednoj godini.

– Zakonom o plaćama predviđa se da će službenike i namještenike ocjenjivati ravnatelji ustanova. To nije dobro rješenje. Službenike u državnim službama trebaju ocjenjivati korisnici usluga, a u javnom sektoru ponajprije suradnici i kolege, uzimajući u obzir sva napredovanja za koje radnici moraju ispunjavati uvjete, ističu sindikalni predstavnici.

Zakon o plaćama predviđa ograničenje broja ocijenjenih najboljom ocjenom na najviše pet posto službenika, a drugom najvišom ocjenom na najviše 15 posto. Po mišljenju sindikalaca, administrativno ograničavanje, odnosno postavljanje kvota, nije pravi put za motiviranje i promoviranje kvalitetnog rada službenika.

Nužno je, tumače, promovirati veći broj dobro ocijenjenih službenika, a ne udovoljavati rigidnim ograničenjima i stvaranju podjela.

– Zamislite kako će se to ocjenjivanje provoditi u školskim kolektivima, gdje radi nastavno i nenastavno osoblje. Kako ćete ih izdvojiti? U školi od 60 zaposlenika samo tri mogu dobiti najvišu ocjenu. Moguće je da takvim rješenjem ne budu nagrađeni nastavnici u statusu izvrsnih, a da ne govorimo o tome da pravo na nagradu imaju i tajnici škola i računovođe. Ovakvim rješenjem će najbolje ocjene dobivati primarno učitelji, rekao je na konferenciji za novinare, organiziranoj u utorak ispred Vlade, predsjednik Sindikata Preporod **Željko Stipić**, dodajući kako najvažnijim

Željko Stipić, Viktor Gotovac i Miljenko Šimpraga

zakonom koji se odnosi na 240 tisuća službenika nisu prepoznate specifičnosti rada u bolnici u odnosu na, primjerice, rad u školama.

Kako je istaknuto, rješenje prema kojemu će ocjena „ne zadovoljava“ voditi prema kazni otkaza, u uvjetima duboko politizirane uprave i loših upravljačkih rješenja bit će najlakši način za nagrađivanje poslušnika, a ne stručnjaka; odanih, a ne odgovornih. Predstavnici triju sindikata u zakonu vide i pokušaj slabljenja važnosti sindikata, odnosno ograničavanje prava o kojima se kolektivno pregovara.

Zakon o plaćama određuje da se o dodatke na plaće koji su uređeni Zakonom ne može kolektivno pregovarati. O čemu će, onda, sindikati pregovarati? Samo o osnovici? Čemu onda Temeljni i granski kolektivni ugovori? Koja će ubuduće biti uloga sindikata? – pitaju se.

Jedna od primjedbi jest i što se Zakonom o plaćama ne utvrđuju

iznosi koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta.

– Donosi se Zakon, a ne znamo koliko će nam iznositi plaće. Želimo se moći usporediti po raznim radnim mjestima, želimo moći izraziti naše mišljenje i prosvjedovati prije nego bude kasno, poručeno je.

Potpisivanje peticije završava dan uoči glasanja o Zakonu o plaćama, odnosno za oko tri tjedna. Peticija nije namijenjena samo članovima sindikata.

Inače, Sindikatu Preporod, kako su ovih dana poručili, nije uspjela inicijativa oko zajedničkih istupa svih sindikata koji djeluju u javnim i državnim službama. Po Stipićevo tumačenju, jedni sindikati žele vidjeti prijedloge uredbi o koeficijentima prije iskazivanja nezadovoljstva Zakonom o plaćama, dok drugi sindikati smatraju da bi osporavanje predloženih zakonskih rješenja moglo ugroziti najavljenno povećanje plaće koje stiže s novim koeficijentima.

Mirela Lilek

OKRUGLI STOL „ŠTO DONOSI ZAKON O PLAĆAMA U DRŽAVNOJ SLUŽBI I JAVNIM SLUŽBAMA”

Nove nepravde se stvaraju krilaticom dokidanja stari

Akademski sindikat, Carinski sindikat Hrvatske i Školski sindikat Preporod organizirali su 6. prosinca Okrugli stol s temom „Što donosi zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama?” želeći potaknuti raspravu o tome kakav nam Zakon o plaćama treba, koje će biti posljedice primjene Zakona, što donosi ocjenjivanje povezano s ograničenim brojem najbolje ocijenjenih, te konačno i o pitanju zašto mu se ne protive sindikati ako će im novi zakon smanjiti ovlasti i ulogu. I ne samo to, nego ukazati na neuralgične točke i problematična rješenja u novom Zakonu koji je u drugom čitanju i koji bi Sabor uskoro trebao donijeti. Kako je u uvodu naglasila moderatorica okruglog stola Marija Veronkica Cvjetković, očekuje se da će plaće za ožujak biti isplaćivane prema povećanim koeficijentima kao posljedici Zakona. Ne protivimo se njegovu donošenju i vrednovanju rada, ali se ne slažemo s konkretnim rješenjima Zakona vjerujući da sve zamišljeno Zakon neće postići - rekla je Cvjetković.

Prvi uvodničar bio je **Vedran Đulabić**, profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, koji je naglasio da sustav plaća kakav se predviđa ovim Zakonom nije cjelovito uređen ni do kraja domišljen što će dovesti do problema u provedbi te da je sustav podložan politizaciji i prizemnim obračunima koji bi se mogli događati u pojedinim ustanovama.

- Rekao bih da sad imamo tek osnovna načela sustava, jer Zakon ima samo 32 članka i 22 članka prelaznih i završnih odredaba. Sustav plaća tako počiva na budućih osam uredaba Vlade, dva pravilnika i na općim aktima brojnih ustanova. Standardna mjerila, koja Zakon samo spominje, riješit će se uredbom Vlade. Postupak vrednovanja i klasifikacije radnih mjesta tek će se urediti, ali ne znamo kako. Postupak, kriteriji, načini ocjenjivanja učinkovitosti rada službenika i namještenika u državnim i javnim službama također su prepušteni uredbi Vlade. Također i nazivi radnih mjesta, uvjeti za radna mjesta, klasi-

Vedran Đulabić, Viktor Gotovac, Marija Veronkica Cvjetković, Gordana Marčetić i Željko Stipić

U školama već gubimo, jer ako sadašnji dodaci sežu do 35 posto, a Zakon propisuje najviše 20 posto, onda učitelji gube, plaća im se smanjuje. S jedne se strane govori o silnoj povišici i učitelji će biti razočarani kad ministar kaže da će plaće rasti do 25 posto, ali ne kaže da je u tih 25 posto i privremeni dodatak od 7 i 8 posto, i povećanje osnovice od 5 posto. I sve to je nekih 110 ili 150 eura. Ako toliko vrijedi sav ovaj nered za povišicu koju će inflacija pojesti, ako je to naša cijena, jako smo se jeftino prodali

fikacija radnih mjesta, pripadajući platni razredi i koeficijenti. U Zakonu se samo zna da ima 16 platnih razreda. Ni za što nema konkretnih primjera da se pokaže kako će to izgledati u vrtiću, osnovnoj, srednjoj školi ili na fakultetu, zdravstvenoj ustanovi. Dakle, za gotovo 80 posto sadržaja zakona mi ne znamo što će se dogoditi nego ćemo to doznati tek kad Zakon bude donesen. A sve bi se trebalo znati prije njegova donošenja - pojasnio je Đulabić te istaknuo kako Zakon nabroja cijeli niz izuzetka od primjene, različitih službi i institucija, ali nije precizno definirano koje su to posebnosti koje traže izuzeće, međutim velik broj ljudi će biti izvan sustava pa se stječe dojam da su možda pripadnici takvih grupacija imali poseban utjecaj na pisca zakona. A svaka je javna služba posebna i specifična zbog nekih razloga pa nitko ne bi trebao biti izuzet - zaključio je Đulabić.

Gordana Marčetić, profesorica na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,

upozorila je da neke stvari nisu usklađene s onim što je Vlada u zadnjih nekoliko godina poduzimala. Kompetencije nisu usklađene s kompetencijskim modelom u razvoj kojega je uloženo puno novca i truda.

- U Zakonu se spominje formalno obrazovanje i radno iskustvo i državni ispit, ali ne i znanja, vještine, sposobnosti i ponašanja koje se razvijalo kroz trogodišnji projekt. To je razrađeno tako da i napredovanje i usavršavanje bude povezano s kompetencijama koje uključuju i složenost poslova i mnoge druge elemente, ali sve to pada u vodu s novim Zakonom. Mi četvrt stoljeća nemamo uređen sustav radnih mjesta, a ne vjerujem da će se to riješiti uredbom u nekoliko mjeseci nakon donošenja Zakona.

Stalno slušamo da službenici trebaju biti učinkoviti i da ih se treba ocjenjivati, ali kako se ocjenjuje. Anketirali smo zaposlenike u državnim službama i nitko nije za-

dovoljan tim sustavom jer je neobjektivan, ne radi se na valjanim kriterijima, ali svi imaju jako dobre ocjene. Zašto? Jer sustav ocjenjivanja nije služio ni za što osim da se dobije dva dana godišnjeg odmora. Nije jednostavno napraviti kvalitetan sustav ocjenjivanja i ključni su kvalitetni i pouzdani kriteriji za mjerenje efikasnosti na poslu te objektivnost ocjenjivača koji nisu educirani za takav posao.

Ne znam na koji bi način dekan nas na fakultetu mogao ocjenjivati. I zašto, kad imamo Zakon o visokom obrazovanju i znanosti koji uređuje i napredovanje, i reizbor na transparentan način, jer vas ocjenjuju jednaki ili viši po rangu od vas. Svakih pet godina mi svi smo podložni ocjeni svoga rada i na temelju toga napredujemo. Kriteriji su vrlo striktni i zahtjevni i od nas se jako puno traži, a uza sve nas valoriziraju i studenti. Ne možemo u znanosti imati administrativno ocjenjivanje učinka. Je li strateško opredjeljenje Vlade da imamo u

Sudionici Okruglog stola

u pod h

državi izvršne znanstvenike ili da imamo prosječne pa ćemo samo neke nagraditi - rekla je Gordana Marčetić.

Viktor Gotovac, potpredsjednik Akademskog sindikata i profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, spomenuo je projekt Svjetske banke i s kojim je počela priča o novom Zakonu te izrazio stav da je već tada Radno pravo bilo više smetnja nego želja da se kroz njegove institute nešto riješi.

- Činilo mi se da je Zakon odličan početak da nešto učinimo. Nema potrebe puno toga izmišljati nego pogledati kako su neke države u regiji riješile te stvari, stvorile neka generička radna mjesta koja predstavljaju platne razrede, pa im onda pridružile pojedine poslove prema složenosti. Mislio sam da je važno da u to svi budu uključeni kako bi se svi koji rade za državu međusobno mogli mjeriti. Na kraju je ispalo da su se mnogi počeli izuzimati i da nešto što je trebalo biti reforma, ostala je samo forma bez sadržaja. Imamo Zakon koji ništa ne govori o tome što će se dogoditi, koliko vrijedi jedan učitelj, socijalni radnik, sveučilišni nastavnik. A kad to vidimo bit ćemo nezadovoljni spoznajom da nas se neadekvatno vrednuje. Iako svi mislimo da obavljamo jako odgovoran i važan posao, kroz Zakon je država rekla da neki rade jako odgovoran posao, a pored njih su i neki drugi čiji je koeficijent usprkos visokoj spremi upola manji od nekog drugog u nekom drugom sektoru.

Žao mi je što nas mnogi procjenjuju kao uhljebe, kao nekoga tko ne zaradi svoju plaću. A mogu reći da mi svoj posao obavljamo barem bez kriminala. Možda nismo najbolji, ali smo iznad prosjeka i po obrazovanju i po tome što radimo. Naš sustav se cijelo vrijeme nastoji vratiti u državni sustav i to ostavlja loš dojam, jer temelj našeg radnog odnosa je ugovor i kad ga potpišemo, uredili smo određene stvari. Sad se u sustav znanosti i visokog obrazovanja uvodi sve više instituta poput ocjenjivanja. To smo imali i prije, a sad dobivamo administrativni sustav u kojemu stisnete jedan gumb, netko vas ocijeni i iz toga proizlaze posljedice: netko će dobiti veću plaću, a netko će dobiti otkaz. Takav administrativni smjer nije dobar, jer iako govore da će se i to u jednom času riješiti nakon što zakon bude donesen, mi više nećemo moći ni na što utjecati.

A kad je riječ o koeficijentima, država je pokazala u zadnjih dvadeset godina da koeficijente mijenja po potrebi, da se trampis pojedinim sindikatima koji su joj u tom trenutku važniji od drugih ili su snažniji. Uredbe se mijenjaju ponekad i nekoliko puta u godinu dana, a time se ne ispravljaju greške nego vrlo često zapravo stvaraju nove. Kod nas se zakoni često donose samo da se malo zamuti voda, to je veliki manevar u malom laboru. Heraklitovski - sve se mijenja, a sve je isto. A ovaj Zakon je još gori, jer sve mijenja, ali sve će biti gore. Netko nas je pokrenuo u krivom smjeru, u smjeru koji će izazvati nezadovoljstvo, nezgode, nesreću, a kvalitetu nećemo dobiti - zaključio je Gotovac.

Željko Stipić, predsjednik Školskog sindikata Preporod, izrazio je svoj osjećaj jada i nemoći jer stvari nisu odrađene kako je trebalo.

- Kad su nam inicijalno predstavljali Zakon, „zavrtjeli” su brojke, koliko će njegova primjena koštati u javnim, a koliko u državnim službama. U Javnim je to pola milijarde, a u državnim službama 350 milijuna eura. Lampica za alarm se odmah pali jer u javnim službama je 180000, a u državnima oko 55 tisuća zaposlenih i nesrazmjer je više nego očit u njihovom koštaju u korist državnih službenika. I tako se stvara podloga za veću ulogu državnog aparata i slabljenje javnih servisa. Prigovorio sam zato što Sindikat Preporod, kao jedan od najvećih sindikata u javnim službama, nije ni na koji način bio uključen u izradu Zakona.

A sve je krenulo s obećavajućim najavama da plaće neće padati nikome, da će se smanjiti i broj koeficijenata, najavljivala se povišica svima, najavljivala se pravednost. Sindikati traže da se vidi kolike će biti povišice, pa ne dobijemo odgovora, ali nas se pozove u Vladu na predstavljanje Zakona večer prije njegova slanja u Sabor. Vlada će reći da nam je sve dano na uvid, ali ni na što nismo mogli utjecati. Vladajući ni ne skrivaju da je donošenje Zakona u funkciji izbora pred koje treba povećati plaću, koje nema bez koeficijenata, a put do koeficijenata je Zakon. I tu je problem, jer i ova je Vlada mijenjala koeficijente uredbama čak 24 puta. Ako su htjeli povećati plaću prije izbora, mogli su povećati koeficijente i bez novog Zakona. Računali su na podršku sindikata ne računajući na protivljenje. I bili su u pravu jer nikakva reakcija sindikata nije dolazila u pitanje. Neki su sindikalni čelnici rekli da kad bi sad sindikati reagirali, to bi bila subverzija što implicira dogovor koji netko minira. Na sastancima su izrečene brojne kritike, ali prevladao je stav da se Zakon mora donijeti.

U Zakonu je sve loše, a dosta toga upućuje na opasne namjere onoga tko ga je pisao. Dobio sam odgovor na mnoga pitanja, a jedan je: Ocjenjivanje je u Zakon o plaćama ušlo zato što su to sindikati javnih službi tražili! Posljedice ovog zakona i koeficijenti koje su nam predstavili u nekoliko sekundi, posve je jasno, ostat će kao i postojeće nepravde koje je trebalo ispraviti. Recimo, radno mjesto spremačice ima tri koeficijenta. Jedan je za zdravstvo, drugi za socijalu, a najniži je za školstvo. Pa to smo imali i do sada. Ili koeficijent vozača u ministarstvu i koeficijent domara u školi, koji školskim kombijem prevoze učenike. Ne treba ni pitati čiji je koeficijent veći. Nove nepravde se stvaraju pod krilatim dokidanjem starih. Zabrinjava me da ravnatelj škole šute kao zaliveni, a trebali bi progovoriti i oglasiti se, jer će oni morati ocjenjivati svoje djelatnike.

Važno je i pitanje što će to sindikati raditi nakon što ovakav Zakon bude donesen? Zakon je jasno propisao dodatke na plaću i pregovarat će se jedino o osnovici. Granski kolektivni ugovori će se eventualno baviti godišnjim odmorima i osobama za zaštitu dostojanstva i sličnim stvarima. U školama već gubimo, jer ako sadašnji dodaci idu i do 35 posto, a Zakon propisuje najviše 20 posto, onda će to neki učitelji osjetiti. S jedne se strane govori o silnoj povišici i učitelji će biti razočarani kad ministar kaže da će plaće rasti do 25 posto, ali ne kaže da je u tih 25 posto i privremeni dodatak od 7 i 8 posto, i povećanje osnovice od 5 posto. Povišica će iznositi između 100 ili 150 eura. Jeftino, jako jeftino smo se prodali - zaključio je Željko Stipić.

Milan Novačić

OSOBNI STAV

Piše
Ivan Plantić

Kupac je uvijek u pravu

Urbana legenda kaže kako je jednom neka bogobožna žena iz Sjedinjenih Država putovala avionom u Rim na hodočašće. Istim avionom i s istim ciljem putovala su i četvorica američkih biskupa. Tijekom leta, avion upade u turbulencije i stane se žestoko tresti te se jedan motor zapali. Žena se prepade, stane se križati i zazivati Svevišnjeg u pomoć. Začuvši invokaciju, stjuardesa joj pristupi i, kako bi je smirila, reče joj:

„Ne bojte se, gospođo; veliki prekooceanski avioni mogu letjeti i s tri motora, bit će sve u redu. Uostalom, ta vidite da su s nama i četvorica biskupa; čuvat će nas Bog”.

Žena joj otpovrne: „Vidim, ali ja bih radije da su s nama tri biskupa, a četiri motora”.

Poanta ovog mog uvoda jest - svakom čovjeku važna je sigurnost u životu. Sigurnost je, jednako tako, važna i nama učiteljima, ali ako kruh svoj svagdašnji jedete u obrazovnom sustavu Er Ha, sigurnosti se najesti nećete. Svaki ministar, kako dođe na Svetice, nastoji stoljeću dati svoje ime i upisati se u povijest školstva nekakvim znamenitim idejama, potezima, reformama koje profesuru čine sve manje sigurnom i privlačnom - ako bi od njih (i ministara i ideja) u povijesnim kronikama ostalo išta više od fusnote, bila bi to travestija. Upravo stoga pišem o promašenim i pomaknutim idejama vladajućih - netom nakon što smo uspjeli stopirati rijetko ingenioznu ideju o novčanom kažnjavanju učitelja, na izmaku godine suočavamo se s prijedlogom Zakona o plaćama u državnoj i javnoj službi i idejom o ravnateljskom ocjenjivanju zaposlenika.

Pritom mislim, kao i žena iz uvoda, da je i Bog na našoj strani; ta Krist je naš kolega, Učitelj, i njemu su farizeji bacali klipove pod noge, kao i nama danas. Dvije tisuće godina kasnije, nedokučivi je Jahve odlučio i ekipi iz Banskih dvora pružiti priliku da pokaže što umije. Predizborno je vrijeme - bojiš se otvoriti vrata da ti ne asfaltiraju hodnik. Namjesto toga, Vlada je očito naumila asfaltirati cestu koja hrvatske javne službe, a naročito školstvo, vodi u propast. U antičkoj su Heladi djecu obrazovali robovi. Ne treba se čuditi da naše, ali i ostala ministarstva, prema nama i danas njeguju robovlasnički odnos jer ovako formuliran prijedlog ocjenjivanja nastavnika upravo će betonirati moderno robovlasništvo po školama.

Prije svega, kako uopće ocijeniti rad učitelja, kojim instrumentarijem? Napredovanjima i nagradama? Ta imate mnoštvo učitelja koji kvalitetno rade svoj posao, ali nisu zainteresirani, iz raznih razloga, za napredovanja. Značama i bodovima? To će dovesti do trčanja za istima nauštrb rada u razredu. Rezultatima na maturi ili nacionalnim ispitima? To u neravnopravan položaj stavlja one koji rade u gimnazijama i MIOC-ima i one koji predaju u strukovnim školama.

Uostalom, koliko je dobro ocjenjivanje, a time i plaću i egzistenciju nastavnika, povjeriti isključivo jednoj osobi, ravnatelju? Nisu svi ravnatelji takvi,

ali ima ih koji se ponašaju kao faraoni pa bi im ovakve faraonske ovlasti došle k'o naručene, što utire put poslušništvu i prosvijećenom apsolutizmu po školama.

Nadalje, ovakav prijedlog potencijalno dovodi do narušavanja međuljudskih odnosa po zbornicama, s pitanjima tipa, zašto sam ja dobar, a on/ona je izvrstan? Prema prijedlogu zakona, ravnatelja bi ocjenjivao školski odbor; što reći za situaciju u kojoj ravnatelj ocjenjuje dva ili tri učitelja koji su članovi školskog odbora, dok oni istovremeno ocjenjuju njega?

Što tek reći na zamisao da samo 5 posto učitelja u školi može biti ocijenjeno najvišom ocjenom? Kad bismo mi takve kriterije primjenjivali pri ocjenjivanju (namjerno ne kažem vrednovanju jer me taj birokratski metajezik svojski iritira), svaka inspekcija takve bi ocjene srušila; hoće li ovakav zakon rušiti Ustavni sud?

Bitna stavka pri ovakvim analizama jest i različitost javnih službi između sebe - nije isto ocjenjivati rad s obrascima, formularima ili s djecom u pubertetu. Što u slučaju žalbe na ravnateljevu ocjenu? Odlučivalo bi neko tijelo, povjerenstvo, svejedno, na školi čije članove imenuje ravnatelj? Već sad se suočavamo s nedostatkom učitelja pojedinih predmeta; misli li itko da će ovakvi prijedlozi dovesti do pozitivne selekcije i stampe u učiteljska zanimanja?

Pritom jasno želim reći da ni ideja da zaposlenike državnog i javnog sektora ocjenjuju oni koje nazivamo korisnicima usluga nije dobra, barem ne kad je školstvo u pitanju. Tko su korisnici u našem slučaju? Učenici i roditelji? Ni jedni ni drugi nisu kompetentni ocjenjivati rad nastavnika, a o hiperinflaciji odlikaša u tom slučaju da i ne govorim. Uostalom, školstvo nije uslužna djelatnost i sintagma „kupac je uvijek u pravu” u našem slučaju ne stoji. Upravo stoga, čudi me da je Preporod jedini od školskih sindikata na ovakav prijedlog reagirao ozbiljno, peticijom; čitajući očitovanja drugih obrazovnih sindikata, ne mogu se načuditi činjenici da se zadovoljavaju time što se, primjerice, broj učitelja koji mogu biti ocijenjeni najvišom ocjenom podigao s 3 na 5 posto.

Ono što bi sindikatima trebalo biti osobito suspektno u ovakvom Zakonu o plaćama jest i obezvređivanje uloge sindikata kao i činjenica da bi predloženim koeficijentima, iako oni rastu, učitelji i dalje bili najslabije plaćeni dio javnog sektora, a i o izjednačavanju koeficijenata onih s višom i onih s visokom stručnom spremom trebalo bi porazgovarati.

Međutim, budući da Zakon o plaćama nije baš potpuno loš i ipak donosi i određene pozitivne iskorake, ja bih ga bio spreman i podržati, ali pod jednim uvjetom - da ocjena rada, a samim tim i visina plaće kao i sigurnost ugovora o radu onih koji ovakav zakon predlažu ovisi o ocjeni korisnika, dakle građana ove zemlje, i to ne jednom u četiri godine nego svaki mjesec.

Jer - kupac je uvijek u pravu.

11. studenoga Održan sastanak sindikata koji djeluju u javnim i državnim službama iz Saveza samostalnih sindikata. Uz Preporod radi se o Samostalnom sindikatu zdravstva i socijalne skrbi te Sindikatu policije Hrvatske. Povod sastanku bio je Prijedlog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama. Predstavnik Preporoda je predložio, a ostali sindikati su se s prijedlogom složili, da Savez pozove na sastanak sve sindikate koji djeluju u sindikalnim središnjicama a pokrivaju državne i javne službe kako bi se raspravio sadržaj Zakona i dogovorile zajedničke aktivnosti.

16. studenoga Sastali se predstavnici Akademskog sindikata Naida-Michal Brandl, Viktor Gotovac i Miljenko Šimpraga s predsjednikom Preporoda Željkom Stipićem. Razlog sastanku bilo je međusobno upoznavanje i dogovor o aktivnostima koje će se usuglašeno ili zajednički provoditi. Dogovoreno je da dva sindikata pokrenu aktivnosti kojima će se pokušati utjecati na sadržaj štetnih rješenja u prijedlogu Zakona o plaćama.

17. studenoga Predstavnici triju školskih sindikata Sanja Šprem, Nada Lovrić i Željko Stipić sastali se u Ministarstvu znanosti i obrazovanja s Radovanom Fuchsom, Ivom Ivanković i Božom Pavićinom. Povod sastanku bile su izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju. Među izmjenama se predlagala i mogućnost financijskog kažnjavanja učitelja i nastavnika. Spomenuti je prijedlog izazvao nezadovoljstvo sindikata i prosvjetna je vlast od njega odustala. Razmotrene su i ostale predložene promjene, od promjena pri zapošljavanju do drugačijeg reguliranja dopunskog rada.

* Sastanku u Savezu samostalnih sindikata odazvali se predstavnici desetak sindikata i triju središnjica. Osim što je u ime Preporoda ponovio najvažnije zamjerke novom propisu, Željko Stipić je iznio prijedlog akcije (internetska peticija) kojom bi se primoralo vlast na ustupke sindikatima. Iako su svi sindikati kritizirali pojedina rješenja iz Prijedloga Zakona, sindikati su odbili prijedlog predstavnika Preporoda. Dogovoreno je samo da se održi još jedan sindikalni sastanak i traži sastanak s ministrima Ivanom Malenicom i Marinom Piletićem.

21. studenoga Ponovno održan sastanak predstavnika sindikata koji djeluju u javnim i državnim službama. Nikakvih promjena nije bilo u odnosu na stajališta koja su iznesena 17. studenoga. Iz rasprave je bilo očito da predložena rješenja imaju podršku onih koji su sudjelo-

vali u Radu radne skupine, dok svi ostali sumnjaju u pozitivan ishod pritiska. To što Vlada nije sindikatima dala na uvid koeficijente, opća je zamjerka zakonu te se svi slažu oko toga da se još jednom zatraži sastanak na kojem će se prezentirati koeficijenti.

22. studenoga U Školi za medicinske sestre Mlinarska održan sastanak na kojem su sudjelovali pravničar i predsjednik Sindikata. Na sastanku se osim o aktualnostima u sindikalnom radu raspravljalo i o problemima koji nastaju zbog kršenja normativa iz Državnog pedagoškog standarda. Rad preko normativa kod pojedinih radnika već sada izaziva ozbiljne zdravstvene probleme. Prosvjetne vlasti ignoriraju zahtjeve koje im škola šalje. Sastanak je sazvala i vodila povjerenica Marija Gazzari.

27. studenoga Preporod se priopćenjem osvrnuo na neuspjeh pokušaj objedinjavanja sindikata koji djeluju u državnim i javnim službama oko pokretanja zajedničke akcije kojom bi se primoralo Vladu na odustajanje od prijepornih rješenja iz Zakona o plaćama. U priopćenju je spomenuta i mogućnost pokretanja peticije od strane onih sindikata koji se žele oduprijeti namjerama Vlade.

28. studenoga Akademski sindikat, Carinski sindikat Hrvatske i školski sindikat Preporod na Markovu trgu održali konferenciju za medije „Ocjena ili ucjena“. O neprihvatljivim rješenjima koja donosi Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama govorili Viktor Gotovac i Željko Stipić. Najavljena je akcija prikupljanja potpisa. Akcija traje do 15. prosinca.

* Održana osnivačka sjednica podružnice u Osnovnoj školi Draganići. Za prvu sindikalnu povjerenicu izabrana Dubravka Sakoman, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Lola Borovčec. U Karlovačkoj županiji Preporod organizirano djeluje u 13 školskih ustanova, 8 osnovnoškolskih i 5 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

29. studenoga Održan sastanak predstavnika Vlade Ivana Malenice, Marina Piletića i Radovana Fuchsa s predstavnicima sindikata koji djeluju u državnim i javnim službama. Na sastanku je djelomično predstavljen sadržaj uredbe o koeficijentima. Umjesto sadašnjeg hibridnog koeficijentata 1,737 neunaprijeđenim će se učiteljima koeficijent biti povećan za 11 posto i iznositi će 1,930.

30. studenoga Vlada s 267. sjednice u Saboru uputila Prijedlog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

Izostale su značajnije promjene u odnosu na sadržaj koji je prošao prvo čitanje. Vlada nije odustala od uvođenja ocjenjivanja u sustav javnih službi. Zadržana su sva sporna rješenja, od ravnatelja kao isključivog ocjenjivača preko rigoroznih limita i otkazivanja ugovora o radu.

4. prosinca održan sastanak ŽV Bjelovarsko-bilogorske županije u Daruvaru, **6. prosinca** održan sastanak ŽV Karlovačke županije u Karlovcu, **7. prosinca** održan sastanak ŽV Krapinsko-zagorske županije u Oroslavju i **8. prosinca** održan sastanak ŽV Koprivničko-križevačke županije u Križevcima. Važnije točke dnevnog reda bile su Dodatak III. TKU-u i Prijedlog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

6. prosinca U prostorijama Društva sveučilišnih nastavnika održan Okrugli stol na temu „Što donosi Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama?“ Uvodni izlagači su bili Vedran Đulabić i Gordana Marčetić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te potpredsjednik Akademskog sindikata Viktor Gotovac i predsjednik Sindikata Preporod Željko Stipić.

* Održano predstavljanje Preporoda u zagrebačkoj Osnovnoj školi Jelkovec. Sastanak je iniciran od strane skupine radnike koji namjeravaju osnovati podružnicu. Osim o osnivanju podružnice na sastanku se razgovaralo i o aktualnim temama, od zakon o plaćama do izmjena i dopuna Zakona o odgoju i obrazovanju.

9. prosinca U Osijeku održan sastanak MŽV-a za istočnu Hrvatsku. Na sastanku se govorilo o posljednjoj promjeni Temelnog kolektivnog ugovora i donošenju Zakona o plaćama. Nakon sastanka održano je i adventsko druženje povjerenica i povjerenika iz slavonskih županija.

11. prosinca Osnovana podružnica Preporoda u Osnovnoj školi Jelkovec. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Mirna Coljak, a za njenu zamjenicu Inja Gregurinčić-Vidović. U zagrebačkim školskim ustanovama djeluju 63 osnovnoškolske i 35 srednjoškolske podružnice Sindikata Preporod. **ČESTITAMO!**

prenosimo iz tiska

Glas Koncila SLOBODNA DALMACIJA Radnički PORTAL Jutarnji list Večernji list Školske novine Glas Slavonije 24 SATA

4 Večernji list srijeda, 29. studenoga 2023.

Sindikati nezadovoljni Zakonom o plaćama

Organizirali su internetsko potpisivanje peticije kada će radnici moći izraziti nezadovoljstvo završnim prijedlogom zakona

Akademski sindikat, Carinski sindikat Hrvatske i Školski sindikat Preporod izrazili su nezadovoljstvo završnim prijedlogom Zakona o plaćama te ocijenili da se njime želi obezvrijediti kolektivno pregovaranje i da je on "prazna ploča" pa su najavili dodatne akcije.

– Mi nismo protiv zakona ni protiv ocjenjivanja i smatramo da je napredak u korist radnika u državnim i javnim službama. Međutim, mi smo danas protiv ovog i ovakvog zakona. U njemu ne pišu ni koeficijenti koji bi prikazivali međuodnos službi – rekao je potpredsjednik Akademskog sindikata Viktor Gotovac na konferenciji za novinare "Ocjena ili ucjena?"

Sindikati smatraju da je svrha ocjenjivanja službenika u završnom prijedlogu Zakona o plaćama stvaranje podjela i zastrašivanje radnika te se protive tome da isključivo ravnatelji ocjenjuju radnike.

– Konkretno, to nama u školama znači da će pored svih stručnih tijela koja imamo – učiteljskih i nastavničkih vijeća, stručnih aktiva – jedini koji ocjenjuje radnika biti ravnatelj. Tako ćemo dobiti natjecanje u poslušnosti i odanosti ravnatelju – poručio je predsjednik Školskog sindikata Preporod Željko Stipić.

– Zakon je napravljen i napisan da eutanazira eventualno nezadovoljstvo. Mi jesmo za donošenje ovoga zakona, ali ne i rješenja koja on predviđa – poručio je.

Sindikati se također protive rigoroznom ograničavanju broja radnika ocijenjenih najboljim ocjenama, otkazivanju ugovora o radu radnicima s ocjenom "ne zadovoljava" u jednoj godini, slabljenju važnosti sindikata i ograničavanju prava o kojima se kolektivno pregovara te donošenju zakona bez uvida u koeficijente radnih mjesta.

Gotovac je ustvrdio da je ograničavanje tih prava "korak k dodatnom obesmišljavanju sindikata". Sindikati su stoga organizirali internetsko potpisivanje peticije kada će radnici moći izraziti nezadovoljstvo novim prijedlogom zakona, a potpisivanje završava dan uoči glasanja o Zakonu o plaćama u Saboru. (H)

Svim čitateljima želimo čestit Božić i sretnu novu 2024. godinu

Glasilo Školskog sindikata Preporod

Šubićeva 42/2
10000 Zagreb

Izdavač: Školski sindikat Preporod

Uredništvo:
Željka Kollert
Sebastijan Troskot

Urednik: Željko Stipić

Glasilo je besplatno; objavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-broj: 532-03-5/2-95-01/142. Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine

klasa:612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza

Graf. priprema: MKGZ
Tisak: Denona d.o.o.